

Text and Temperament: Internalizing Torah in the Thought of the Piacetzner Rebbe

"A person who learns Torah but does not allow himself to be transformed thereby is merely a bookshelf containing books, and essentially remains what he was before beginning to study—a piece of wood,"

-Eish Kodesh, Parshas Bereishis (Oct. 26th, 1940)

By

the grace of G-d, I take the honor to allow myself a request of the esteemed personage or the esteemed institute who will find these the following my manuscripts: *The Preparation of Young Men, Entrance to the Gates (of the Duties of the Young Scholar), Command and Exhort and Torah Novellae* on the weekly portions from the years 1939-42. Please be so kind and Take the pains to convey them to the Holy Land to the following address: "Rabbi Yeshaya Shapira, Tel Aviv, Falestina (Palestine)," including with them the attached letter. If G-d will be merciful and I am among the remaining Jews who survive the war, I ask that you please forgive me and return it all to me, or to the Warsaw Rabbinate for Kalonymos. May G-d have mercy upon us, the remnants of Israel who are anywhere at all: Save us, restore us, and deliver us in the blink of an eyelid.

With profound and heartfelt thanks,

Kalonymos

On the eve of Monday, in the week of Vaera, Teveth 27, 5703 [January 3, 1943].

By the grace of G-d. To his honor, the honored Rabbi, Rabbi Yeshaya Shapira, may he live a long, good life; Amen.

To his honor, my illustrious friend R. Avner Bienenthal, May his light shine brightly. To his honor, my trusted friend R. Elimelech Ben Porath, May his light shine brightly. To the honorable, beloved brothers and friends, who have been joined to my heart forever, may they be well.

*Printing of the booklet *The Preparation of Young Men*, has already begun before the war, and was interrupted by the outbreak of war. Now that we are in constant peril of our lives, G-d forbid, I beg of you my dearest beloved, that when G-d helps and these booklets reach your hands *The Preparation of Young Men, Entrance to the Gates (of the Duties of the Young Scholar), Command and Exhort, and Torah Novella* from the years of fury, 1939-42 – that you endeavor to print them. This may be individually or together, as you see fittingly appropriate. Also that you deign and endeavor to "distribute them among Jacob and disperse them among Israel." Please print in all my booklets that I beg and plead with every individual Jew to study my books, and I am certain that the merit of my holy ancestors of blessed memory will stand by them and his entire household, in the present and in the future. May G-d have mercy upon us.*

*Now, in the booklet *The Preparation of Young Men* that was already being printed, I displayed an inscription dedicated solely to the blessed memory of my pious, saintly wife- four at that time, things were still well with*

me. My mother, my guide, the saintly Rebbetzin of blessed memory was still alive; my holy son, the Rabbi of blessed memory; and his wife, my holy daughter-in-law, the Rebbetzin of blessed memory, were still alive. But now, to my grief and my great woe I have lost, for my many sins, all this treasure. The light of my eyes is deemed, may you be spared. Therefore, I request that you print the memorial inscription that I will record here.

G-d will have mercy and say "Enough!" to the suffering of the Jewish people and to my own suffering. He will give me back my dearest, most precious, modest daughter, Ms. Rechil Yehudis, may she live a long and good life; Amen. She was snatched from me on the second day of Rosh Chodesh Elul, Friday in the week of Shoftim, 5702 [August 1942].

Also endeavor to print on the frontispiece of all the books mentioned above my name with the names of my father, the holy Rabbi of blessed memory, and of my father-in-law, the holy Rabbi of blessed memory.

More, I am unable to write. May G-d have mercy and preserve me with the remnants of Israel, that I also merit to join in the work of printing them.

The words of your loving friend and brother, who yearns for you, who is broken and shattered with his own torments and with the torments of all of the Jewish people, as deep as the manifold abyss and the high heaven's heavens, who anticipates G-d's salvation in the blink of an eye.

Kalonymos

(1) ספר התניא - חלק ראשון - פרק מב

עיקר הדעת אינה הידיעה לבדה שידעו גדולת ה' מפי סופרים ומפי ספרים אלא העיקר הוא להעמיק דעתו בגדולת ה' ולתקוע מחשבתו בה' בחוזק ואומץ הלב והמוח עד שתהא מחשבתו מקושרת בה' בקשר אמיץ וחזק כמו שהיא מקושרת בדבר גשמי שרואה בעיני בשר ומעמיק בו מחשבתו כנודע שדעת הוא לשון התקשרות כמו והאדם ידע וגו' וכח זה ומדה זו לקשר דעתו בה' יש בכל נפש מבית ישראל ביניקתה מנשמת משרע"ה רק מאחר שנתלכשה הנפש בגוף צריכה ליגיעה רבה ועצומה כפולה ומכופלת. (1) האחת היא יגיעת בשר לבטש את הגוף ולהכניעו שלא יחשיך על אור הנפש כמש"ל בשם הזהר דגופא דלא סליק ביה נהורא דנשמתא מבטשין ליה והיינו על ידי הרהורי תשובה מעומק הלב כמ"ש שם. (2) והשנית היא יגיעת הנפש שלא תכבד עליה העבודה ליגע מחשבתה להעמיק ולהתבונן בגדולת ה' שעה גדולה רצופה.

(2) אש קודש (פרשת נשא, שנת ת"ש) [June 8th 1940]

איתא בתנא דבי אליהו שהתורה היא בשביל ישראל, כי לא בעשיית המצוות לבדה מתפטר איש הישראלי רק שהוא ייעשה ישראל, ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. זהו העיקר, ואת"ם תהיו וכו', לכן צריך איש הישראלי לשמש בכל מדותיו וטבעו ונטיותיו לקדושה...וגם איתא בספ"ק רמז בפסוק כי ממנו נקח לעבוד את ד', שגם מן הבהמיות שבאיש יקח לעבוד את ד', והוא בחי' לאתהפכא חשוכא לנהורא וטעמא מרירא למתקא. וזה א"א כשהאיש בצרה ח"ו, וע"ז אנו מתפללים לר' שיושיענו בחסדים טובים...כי אפילו אם נעשה המצוות אם ח"ו אנחנו נהי' מדוכאים אז העצמיות שלנו אינה עושה, כי האם אפשר לעיין בתורה כשכל ראש לחלי, והאם אפשר להתלהב במדות הלב כשכל לב דוי ח"ו?

(3) אש קודש (שבת הגדול, שנת ת"ש) [April 20th 1940]

משכו וקחו לכם צאן. ואיתא במדרש, משכו ידיכם מע"ז, וקחו לכם צאן. ומדייק בספה"ק אמרי אלימלך, וכי לא אמר להם משה רבינו עד עתה שלא יעבדו ע"ז...לכן כשבאו ישראל לקיים מצוה הראשונה קרבן פסח (כי החודש הזה רק משה ואהרן קיימו אז), והוא ית' התקרב אליהם אף שלא הי' להם זכות, רמז להם משה רבינו, משכו ידיכם מעבודה זרה, שלא תהא עבודת ד' התורה ומצוות זרה לכם, רק עצם שלכם תהי'.

(4) חובת התלמידים: שיח עם המלמדים ואבות הבנים (דף ט')

העיקר בתורת החסידות, שלא יסתפק האיש בשכלו לבד אשר קובע בעבודה, כי התקשרות אשר בשכל לבד אינה קשר של קימא. יכול הוא לשעבדו ולדעת ברור בשכלו שרק את ד' צריך הוא לעבוד בכל פרטי מחשבתו דבור ומעשה שלו, ומ"מ לבו וכל גופו רחוקים. את כל נפשו וחיות גופו צריך הוא לקשר. צריך לחדור את נפשו להעלותה ולעוררה שתתלהב בכל מצוה בתורה ובתפלה, תתענג בעונג רוחני ותשמח בה. וכשמקשר גם את נפשו אף חיות גופו, אז חוץ מזה, שהמצוות והעבודה שעושה, יותר עלילות הן ויותר קדושות, עוד זאת בטוח הוא יותר, שיוכל לעמוד נגד יצרו, ולא יקרע מן מקור החיים, ויושלך כ"כ מהרה אל הבאר שחת ע"י פתוי יצרו.

(5) אש קודש (פרשת בראשית, שנת תש"א) [October 26th 1940]

כבר דברנו שמי שלומד תורה ואין גם עצמותו משתנה לתורה וקדושה, הוא רק כארגז שנמצא בו ספרים, והוא בעצמו עץ כמו שהיה. וגם במדרש (מדרש רות פ' ב', וירושלמי חגיגה פר' ב' הל' א') רואין חילוק הזה שר"מ כשרצה להציל את אחר מגיהנם, אמר מצילין תיק הספר עם הספר, מצילין את אחר בשביל תורתו. היינו שהמשיל את אחר רק לתיק שנמצא בו ספר, ומ"מ יצילהו כמו שמצילין לתיק הספר עם הספר. משא"כ על ת"ח אמיתי וצדיק, אומרת הגמרא (מכות דף כ"ב ע"ב) כמה טפשאי הנהו אינשי דקיימי קמי ספ"ת ולא קיימי קמי גברא רבה, היינו שהמשילו איתו לספ"ת בעצמו ועוד יותר, לא לתיק בלבד.

(6) משנה מסכת אבות פרק ג

רבי חנניא בן תרדיון אומר, *שנים שיושבין ואין ביניהן דברי תורה, הרי זה מושב לצים, שְנָאֵמַר (תהלים א), ובמושב לצים לא יֵשֵׁב. אֲבָל שנים שיושבין ויש ביניהם דברי תורה, שְכִינָה שְרוּיָהּ בֵינֵיהֶם, שְנָאֵמַר (מלאכי ג), אֲזַנְדְּבוּ יְרֵאִי יְיָ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיִּקְשֹׁב יְיָ וַיִּשְׁמַע וַיִּפְתַּח סֵפֶר זְכָרוֹן לְפָנָיו לְיְרֵאִי יְיָ וְלַחֲשָׁבֵי שְמוֹ.*

(7) הלקח והלבוש פרקי אבות חלק א' (דף צא')

ראיתי פעם בספר שפי' המשנה דאיירי באדם אחד, שהוא באמת שנים שיושבין, הגוף והנשמה, והמשנה מדבר מזה שתורה צריך להיות לא רק מן השפה ולחוץ כתורתו של דואג, רק שצריך לשתף לתורתו הלב

והנשמה, שהתורה יהי' נלמד בפנימיות, ולא יני' לימוד התורה בלי התקשרות... הפני מנחם מדייק לשון הרמב"ם סוף הל' איסור"ב (פכ"ב הכ"א) אין היצר מצוי אלא בלב פנוי מן החכמה, למה מתייחס התורה והחכמה אל הלב ולא אל המח? רק שזה הכונה שילמוד התורה באופן שיהיה נכנס לתוך לבו.

(8) ספר שמות פרק ב

(כב) ואם מִזְבַּח אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה לִּי לֹא תִבְנֶה אֶתְהֶן גְּזִית כִּי חֶרֶב הַנֶּפֶת עָלֶיךָ וְתַחלֵּלָהּ :

(9) רש"י על שמות פרק כ פסוק כב

ותחללה - הא למדת שאם הנפת עליה ברזל חללת (פ"ג דמדות) שהמזבח נברא להאריך ימיו של אדם והברזל נברא לקצר ימיו של אדם אין זה בדין שיונף המקצר על המאריך.

(10) תלמוד בבלי מסכת יומא דף כב/א

בראשונה כל מי שרוצה לתרום את המזבח תורם ובזמן שהן מרובין רצין ועולין בכבש כל הקודם את חבירו בארבע אמות זכה.

(11) תלמוד בבלי מסכת יומא דף כג/א

תנו רבנן מעשה בשני כהנים שהיו שניהן שוין ורצין ועולין בכבש קדם אחד מהן לתוך ארבע אמות של חבירו נטל סכין ותקע לו בלבו.

(12) אש קודש (פרשת זכור, שנת ת"ש) [March 23rd 1940]

זכור את אשר עשה לך עמלק וכו' אשר קרך בדרך וכו'. מרמז לנו... כי איתא בספרי כ"ק א"מ עה"ק אדמו"ר זצוקללה"ה דר"ך [224] הוא בחי' מחשבה כי הוא בגמטריא ס"ג [63] + קס"א² [161] ע"ש, ומרמז הפסוק הזה, קודם שבא עמלק להלחם בכם, היו בכם אנשים נמוכים שחכמת חיצונית שהתפאר בהם עמלק היתה יפה בעיניכם, ובשביל זה נתקרתם מהתורה וחכמת התורה, לאמור גם חכמת העולם יפה וגם לה מדות טובות וגם בעוה"ז יש ממנה ריוח וכו', ועשה ד' שיזדווג לכם עמלק עם כל חכמתו אשר נושא הוא על שכמו ויגלה את כל רשעו, וזההמת לבו, רציחת מדותיו ורקבון חכמתו עליכם, וכבר רואים אתם את האמת אשר בעצם חכמת העולם. גם בספרד עשה ד' כן שהיו מבנ"י אשר נמשכו אחר חכמתם ופילוסופי' שלהם, ואח"כ עמדו עליהם בעיניהם הנמררים וגרשו אותם וכו'. והתורה מרמזת, זכור את אשר עשה לך עמלק, את אשר עשה לך, לך בעצמך, אשר קרך בדרך הקרירות במחשבה שלך שפעל בך לאמר שחכמתו יפה היא ח"ו, וכבר אתה רואה ומרגיש היטב את "יופי" חכמתו... יכולים הם לדרוש יפה אבל בתוכיותם מלאה רפש וסרחון. וכשצריכים, או רק רוצים, אז כל אותם החכמות והשכליות שבדאו מקודם מלבם לדרוש על יופי המדות, עתה ממציאים חכמות ושכליות לדרוש על גנבה גולה רציחה ושאר הזוהם שהם טובות.

לא כן היא תורתנו הקדושה וחכמתה הקדושה לא מעשה אדם היא שתתעקם כפי רצון האדם רצונו ושכלו, ולא בכלל שכל ריקני היא, רק עצם נשמה מהארת נשמת שד"י, וכל מצוותיה חקות ד' הנה, בין אם גם האדם מבין בשכלו ובין אם אינו מבין, המצוות מצוות, ואין רשות לשום איש להרהר אחרי' ומכש"כ לעקם ח"ו ממנה כחוט השערה. והלומדה ומקיימה מתדבק עם כל גופו נפשו רוחו ונשמתו בה עד שגם הוא רואה מעט את טובתה וגם הוא ח"ו לא יחפוץ לעשות רע כמ"ש בספ"ק מזה.

(13) ארץ צבי (פרשת בחוקותי, דף קנז')

הנה במדרש (דב"ר פ"ד, ב') הסייף והספר ירדו כרוכים מן השמים אם תעשו וכו', אתם ניצולים מן הסייף וכו'. ובש"ס (ע"ז י"ז, ב) אי סייפא לא ספרא, ואי ספרא לא סייפא. וביאר כ"ק אדמו"ר הזקן זצוקללה"ה מסוכטשוב בהקדם עובדא, כשהיה בקוצק בימי עלומיו היה חולה והזהירו אותו הרופאים שלא ילמד כלל, והביט בס' בחינת עולם. פעם בא הרה"ק מקוצק זצ"ל חותנו לבקרו ואמר לו, (בל' אידיש) וואס טוט דען דער בחינת עולם, ער איז מהבל די וועלט, וואס קומט ארויס, דער שכל פארשטייט דאס הונדערט מאל, דאס פלייש וויל דאך אבער נישט אזוי ווערען, א בלאט גמרא מאכט דאס פלייש זאל אויך אזוי ווערען, [וכי מהי פעולת "הבחינת עולם", הוא מהבל את עולם ומלואו, אבל מה התועלת מזה? אפי שהשכל מבין זאת מאה פעמים, הבשר מצדו אינו רוצה בכך. דף גמרא פועל שגם הבשר ירצה בכך, עכדה"ק של הרה"ק מקוצק זצוקלה"ה.

¹ שם הוי"ה במילוי יודין = יו"ד ה"י וא"ו ה"י = 63

² שם אהי"ה במילוי יודין = אל"ף ה"י יו"ד ה"י = 161

והנה מיתת סייף היא התזת הראש מן הגוף ומרמזת שאין השכל מאיר לתוך הלב, ואף שמבין היטב מה ראוי לעשות ומה ראוי שלא לעשות. מ"מ כשבא לידי מעשה נמשך אחר התאוה ואינו נמשך אחר השכל. אמנם ע"י התורה גורם שתמשך הארת המוח אל כלי המעשה, וזה: "אי סייפא"—אם תראה באחד שהגוף שלו חלוק מן המוח תדע "דלא ספרא", שאינו לומד. ואי ספרא לא סייפא עכדה"ק ודפח"ח.

(14) תרגום יונתן על בראשית פרק נ פסוק יג

רמז לחושים בר דן **ונטל סייפא וקטע רישיה דעשו רשיעא והוה רישיה דעשו מתגלגל עד דעל לגו מערתא ואתנח בגו עיטפיה דיצחק אבוי** וגופיה קברו בנו דעשו בחקל כפילתא.

(15) אש קודש (פרשת בא, שנת תש"ב) [January 24th 1942]

לכן כל איש אחר למודו, שלומד איזה שעה וכן אחר תפילתו ועבודתו, צריך להביט בקרבו אם התקרב מעט עכ"פ אל בחי' הסוד. חוץ מזה שצריך להסתכל בקרבו בכל איזה חדשים או שנים עכ"פ אם נתקרב בכלו יותר, צריך אחר כל שעות הלימוד והעבודה לראות כנ"ל, היינו שאפילו אם לא נתעלה כלו שגם יקום במקום קדשו ויהי' באמת גדול מכפי שהי', יראה אם עכ"פ לפי שעה, היינו אחרי שעת התורה, אינו אותו האיש של אחר שעות הבטלה. ומובן בזה הא... במדרש תנחומא איתא ע"י שרפו ידיהם מן התורה וכהנ"ל לא פליגי ב' המדישים ורפו ידיהם מן התורה דאף שלמדו לא היתה התורה בחי' יד.

(16) משמיע שלום (סוכות, דף סא') [מאת הרב שמעון שלום קאליש מאמשינוב]

בשם כ"ק אאמו"ר הקדוש זצ"ל"ה זי"ע ועכ"א, בסעודת סיום התורה בשדלאווצי על המאמר מאדמו"ר הקדוש מקאצק זצ"ל"ה זי"ע ועכ"א לאותו שהתפאר לפניו שסיים הש"ס ואמר בלשון אשכנז איך האב אויס גילערינט ש"ס והשיב לי וואהס האט ש"ס דיך אויסגעלערנע. ובזה אמר אאמו"ר זצ"ל"ה שיש לכווין בדברי המדרש מכאן שעושין סעודה לגמרה של תורה (שהש"ר א, ט) כי בגמר השלמת התורה צריך לבחון בחינת סעודתו אם הוא למד מהתורה וכבר האכילה נתקנה ג"כ אמצעית התורה לדעת איך לאכול ולסעוד

(17) דרך המלך, (חג השבועות ליל א', שנת תרפ"ט) [June 14th 1929]

איתא מתלמידי הבעש"ט זצ"ל עה"פ יערוף כמטר לקחי וכו', **שהתורה היא כמטר שמצמיח אותן הזרעים שנוצרו. אם בא המטר על גרעיני חטים, מצמיח חטים. ואם על שעורים, שעורים. ואם על קוצים, קוצים. כן את הפנימיות שנמצא בקרב האיש הלומד תורה, התורה מצמיחה ומגדלת.** אם יש בו עצם טוב, נתגדל העצם הטוב ומתקדש. ואם ח"ו בו שורש לא טוב, ג"כ מתגדל ומתפרסם קלונו ר"ל עכ"ל...ה' אמר להם אם אתם מקבלים את התורה מוטב וכו', דייקא אתם...ומי הוא איש הישראלי שלא תהיה פנימיותו קדושה אם רק בא לקבל את התורה...איש הישראלי שאומר לא שתדד התורה אלי ורק כפי רצוני תצוני התורה. **רק שאעלה אני לתורה ואת כל עצמי אבטל לתורה וכל אשר דבר ה' נעשה.**

(18) צו וזירוז (אות י"ט)

ב"ה נכנסתי כבר בשנת הארבעים לימי חיי, ובעוד איזה חדשים אהי' אי"ה בן ארבעים שלמים. זאת אומרת, שכבר יתחילי הימי ירידה שלי, וכבר אתחיל להזדקן.

לבי ירא ויפחד, לא מן הליכות שנותי כ"כ אני מפרכס, כי לכך נוצרתי. רק מן דלות שנותי, שעברו ועוברות בדלות ורקות, בשפלות וקטנות.

הוי בן אדם, בן אדם, הימים שלך כבר עברה, ורק כשימי הירידה, היינו הגויעה מתחלת בך, נזכרת לשוב.

והאם עתה כבר בטוח אני בעצמי, וכמה תקופות בחיי עברו כמו כן בתקוה ובהבטחה, ומה הי' סופם? כשלג ביום קציר נמסו ואפסו. גם קודם הבר מצוה קודם החתונה וכו', הרגשתי מין יראה והתחזקות כזו, ואמרתי אז כבר מוכרח אני מעתה להיות עבד נאמן לד', בלתי לו לבדו, ומי יודע אם גם עתה כשיאריך ד' את שנותי ואתרגל בשנות הארבעים כמו אז גם עתה, היראה, יחד עם התקוה, תכלינה ותאפסינה. ח"ו, אין זכרון לראשונים וגם וכו'.

אבל אל נא אתיאש, עתה בעוד לבי מזדעזע מן שנת הארבעים אשר לנגדה, ומן ראשית הזקנה הקרובה אלי אברי דא לדא נקשין אנסה להתאזר בכל כחי לקבל עלי, ולהתקשר בו ית' בקשר של קיימא, וכולי האי ואולי.

ומה אקבל עלי, ללמוד יותר? כמדומני שמה שאפשר לי שלא ללכת בטל אינני הולך בטל. להתרחק מן התאות? אם אין יצרי מרמה אותי, ב"ה אינני משועבד כ"כ לתאוה גופנית ח"ו. ומה חסר לי? פשוט להיות יהודי חסר לי! דומה אני בעיני כצורת אדם מצוירת, שהכל בה, הגוונים הצורה וכו'. רק אחת חסירי, הנשמה חסרה!

רבש"ע צופה ומביט כל נעלם, לפניך אתודה ומלפניך אתחנן. מושלך ומרוחק אני ממך, ומכל היכליך הרחק מאד. פשוט רוצה אני מעתה להתגייר ולהיות מעתה יהודי! רבש"ע, הושיעני שלא אבלה את שארית שנותי בין חמרי אתני וכלבי, קרב אותי אליך, והכניסני היכל לפנים מהיכל. קשור אותי אליך לעולם ועד מתוך הרחבה.

19

THE REBBE'S MIDLIFE TRANSITION

Thank God, I am already in my fortieth year of life and in a few months it will be my fortieth birthday. After that begins the decline of life, the beginnings of my old age. I am afraid. Very afraid. Not so much from the inevitable passing of my life but from the spiritual poverty of my years do I shudder: they are gone and past, empty and void, wasted on childish games.

"What will be with you, mortal creature!" I tell myself. "Your prime of life is gone, and now, when you've reached your decline, when the inevitable process of dying has begun, only now you remember your Creator?"

And even now, can I be sure of myself? How many

periods of inspiration and improvement have I already had in my life, and what always happened to them? They passed like snow on a summer's day. This happened at previous transitions of life: before my *bar mitzvah*, before my wedding. . . . I experienced then such a deep inspiration and felt so firm in my convictions. I said to myself that from then on I was certain to be God's faithful servant. And who knows if even now, once I become accustomed to being past forty, that the past will not happen again: all the inspiration and aspiration will melt and disappear. As there is no trace left from my earlier inspirations, what will be left of this one?

But I dare not despair! My heart pounds from my impending fortieth birthday, my entire body shakes from my oncoming declining years. Still, I will try to muster all my strength to commit myself and my life to God. Perhaps, perhaps something will remain.

Just One Thing Missing

But to what shall I commit myself? To learn more? I think that as far as possible, I don't waste any time. To abstain from physical pleasures? If my own desires are not fooling me, thank God, I am not so attached to them. So what am I missing? Simply to be a Jew. I see myself as a self-portrait that shows all colors and features real to life. Just one thing is missing: the soul.

"God! Master of the World, Who sees my innermost secrets! Before You I confess. You I beseech! I feel so cast aside and distanced from You and from Your holy Presence! Help me—I want to become a simple Jew!

"God! Save me from wasting the rest of my years chasing the illusions of life! Draw me closer and bring me into Your innermost Presence! Bind me to You forever and ever in wealth of spirit and soul!"